

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Веселин Караатанасов
на ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД за присъждане на образователната и научна степен
„Доктор“ в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на
обучението по музика).

Автор: Стоян Валентинов Бозов
Форма на обучение: свободна докторантура
Научна организация: Софийски университет „Св. Климент Охридски“
Факултет по науки за образованието и изкуствата
Катедра „Музика и мултимедийни технологии“

Тема:
IMMERSIVE AUDIO (ТРИИЗМЕРЕН ЗВУК) В КОНТЕКСТА НА
ОБУЧЕНИЕТО ПО ЗВУКОВИ ТЕХНОЛОГИИ

Научен ръководител: доц. Христо Кутев Карагъзов
Софийски университет „Св. Климент Охридски“
Факултет по науки за образованието и изкуствата
Катедра „Музика и мултимедийни технологии“

1. Материали по защитата

Предоставените документи от кандидата отговарят на съвкупността от посочените в изисквания, регламентирани в Правилника за прилагането на ЗРАСРБ, адаптиран към спецификата на горепосоченото висше учебно заведение.

Получих следните документи в дигитален формат:

- дисертационен труд;
- автореферат;
- творческа автобиография;
- списък с публикации.

Всички посочени файлове покриват необходимия набор от документи в съответствие на разпоредбите в ЗРАСРБ.

2. Биографични данни и обща информация

Стоян Бозов завършва математическа паралелка в Природо-математическата гимназия „Академик Никола Обрешков“ в гр. Бургас. В периода 2017 – 2021 г. следва „Музикални медийни технологии и тонрежисура“ във Факултета по науки за образованието и изкуствата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и придобива степен „Бакалавър“. Веднага след завършването си, между 2021 и 2022 г., продължава

образованието си в магистърска програма „Музикален артмениджмънт“ на същата образователна институция. Дипломира се с отличен успех.

Сертификати:

- Cambridge Advanced Certificate of English;
- КОМПОЗИЦИЯ на филмова музика към Sound Ninja;
- завършено обучение Product Specialist Training към Genelec, Finland.

Списък на научните публикации:

- IMMERSIVE AUDIO – ЗАРАЖДАНЕ, РАЗВИТИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ (Годишник на Софийски университет, книга „Изкуства“, том 118, 2025 г.)
- ИНТЕРМОДУЛАЦИОННИ ИЗКРИВЯВАНИЯ В АУДИО БЕЗЖИЧНИТЕ СИСТЕМИ И КАК ДА СЕ СПРАВИМ С ТЯХ (електронно списание „Музика, мултимедия и култура“, ISSN 3033-117X), 2025 г.
- МЕТОДИЧЕСКИ МОДЕЛ ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО КИТАРА В ДИГИТАЛНА СРЕДА – конференция „Образования и изкуства: Традиции и перспективи“ 2023 г.

Художествено-творчески проекти:

- Eleeza & Rada Пиева, „Дели ни“ – аранжмент, звукозапис, микс, мастър и продуциране; 2025 г.
- Deadman’s hat, „Break My Heart in December“ – аранжмент, звукозапис, микс, мастър и продуциране; 2025 г.
- YVA, „Admira“ – аранжмент, звукозапис, микс, мастър и продуциране; 2025 г.
- Дани Стойкова, Мини албум от 4 песни – звукозапис, микс, мастър и продуциране; 2025 г.
- Selianin Dion, „Улеле“ – аранжмент, звукозапис, микс, мастър и продуциране; 2025 г.
- Selianin Dion, „Стара чанта“ – аранжмент, звукозапис, микс, мастър и продуциране; 2025 г.
- Selianin Dion, „Червено Кадифе“ – звукозапис, микс, мастър и продуциране; 2025 г.
- Васил Найденов и Братя Аргирови, „Там, на завоя“ – аранжмент, звукозапис, микс, мастър; 2025 г.
- The Untold Story, „Wind and Memories“ (album) – звукозапис, микс, мастър; 2024 г.
- Самуел Мануелян, „Copper Mine“ – микс и мастър; 2024 г.
- Самуел Мануелян, „Мечтател“ – звукозапис, микс и мастър; 2024 г.
- Самуел Мануелян, „Край Морето“ – аранжмент, звукозапис, микс, мастър; 2024 г.
- Алек Кирев, „Кафе и луна“ – звукозапис, микс и мастър; 2024 г.
- Ремикс на Катя Филипова, „Сбогом мое море“ (Remix) – за конкурса „Бургас и морето“; 2024 г.
- Music Production – Дани Стойкова, „Толкова различни“ – аранжмент, микс и мастър; 2024 г.
- Димитър Запрянов, „Детска Мечта“, Вок. група „Даймънт“, „По-добри“ – звукозапис, микс, мастър и продуциране на „Фар и факла“ на група Cool Den;
- Music Production, Васил Найденов и Йорданка Христова, „Amor“; 2024 г.

- Music production, Ива & Жаклин, „Gambit“ – микс и мастьър; 2024 г.
- Звукозапис, миксиране и мастериране на „Секунда“ и „Сляти“ на групата „The Lefties“
- Аранжмент, звукозапис, миксиране и мастериране на YVA – „Call a night“; 2022 г.
- Music Production, Аранжмент, микс, мастьър, YVA ft. Молец – „Chet Baker“; 2022 г.
- Аранжмент, звукозапис, миксиране и мастериране на YOЛЛИТА – „Летен момент“;
- Аранжмент, звукозапис, миксиране и мастериране на Ema Crown – „Doing good“;
- Звукозапис, миксиране и мастериране Ilko Birov – „Baby Blue“; Mrs. James;
- Реализиран звукозапис, продуциране, смесване и мастериране на албума „Тази Земя“ на група Cool Den;
- Аранжмент, звукозапис, смесване и мастер на мини албум “2020” на певицата Айсел;
- Цялостна музикална реализация (ко-аранжмент, звукозапис, смесване, мастериране) на песните „Следа“, „Невидимо случайно“, „Коледно безвремие“, „Boу“ на Ema Crown;
- Реализиран звукозапис, аранжмент, смесване и мастериране на песента „На случайна гара“ в радио версия в изпълнение на Васил Найденов;
- Звуково реализиране, смесване, мастеринг на детски песни, вокална група „Диаманти“;
- Чуден Ден, III място „Златни искри“ гр. Варна и песен „Подарък Добринa“ с Цецо Елвиса;
- Смесване и мастеринг на албум „Гадже, гадже, бивша“ на група „Спални места“;
- Смесване и мастеринг на мини албум на Илко Биров;
- Композиция, аранжмент и изпълнение на тематична композиция към видео презентация на многоетажна сграда в центъра на Хонг Конг, Архитектурно студио „Zaha Hadid Architect“;
- Заснемане на клип, звукозапис, музикална продукция, смесване и мастеринг на кавър версия на песента “Babe, I’m gonna leave you” в изпълнение на Айсел,
- Цялостна музикална реализация на песента „Бяло Утро“ по текст на Ангел Симеонов, музика: Георги Костов, в изпълнение на Тюркян Исмаил;
- Звукозапис, смесване и мастериране на песен “Music Junkie” на групата “Triple Treat”;
- Песен на Ива Янкулова и Илко Биров “Fire” към филма „Татко“, 2021 г.
- Авторска песен – „I’m Going Out“;
- Aysel – аранжмент, програминг, китари, вокали, миксинг и мастьъринг –
 - 1) Always;
 - 2) Found you;
 - 3) Ако спра да чувам;
 - 4) Baby I’m Gonna Leave You (Cover);
- Ema Crown – аранжмент, програминг, китари, миксинг и мастьъринг: “Boу” и „Коледно безвремие“.

Заемани позиции и длъжности

- Управител, Ес Би Мюзик ЕООД;
- Technical Specialist, Audio Technica Central Europe;
- Китарист, беквокалист на Васил Найденов, ИФ-МАН ЕООД;
- Китарист, вокалист, звукоинженер и аудиообработка в група Иерихон, Jerihon, Марси Б;
- Множество концертни изяви в България;

- Концертна дейност във Финландия;
- Асистент в катедра ММТ, Софийски Университет „Св. Климент Охридски“.

3. Дисертация

Допуснатият до защита дисертационен текст е със заглавие IMMERSIVE AUDIO (ТРИИЗМЕРЕН ЗВУК) В КОНТЕКСТА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ЗВУКОВИ ТЕХНОЛОГИИ. Той е развит в рамките на 200 страници и съдържа увод, четири основни глави, заключение и приноси. В този обем са включена една илюстрации и приложения. Референтната литература включва 37 автори — двама наши, а останалите са чужди.

Дисертационният труд разглежда имърсив технологиите като звуково съдържание – канално- и обектно-базирано аудио във всичките му форми, измерения и възпроизвеждане, при които се въвежда вертикалната ос.

Като цел авторът посочва развиването на възможни методи за внедряване на този тип върхови технологии в обучението по тонрежисура и звуков дизайн във висшите училища и продължаващите квалификационни курсове и майсторски класове.

Основните задачи, които са посочени в дисертацията включват:

- проследяването и развитието на сетивното преживяване при обемния звук;
- приложение на имърсив аудио технологиите в сферата на мултимедийната педагогика;
- създаване на имърсив среда и доказване на иновативния начин на работа на студентите при обучението в тази среда и за нуждите на тази среда;
- анализ на приносите и илюстриране с графични, таблични и мултимедийни примери.

По отношение на предмета, изследването е насочено към идентифициране на ефективните педагогически стратегии, разбиране на нуждите на индустрията и оценка на текущото ѝ състояние. Това включва работата със студентите и преподаватели в имърсив среда, както и експериментално и емпирично подобряване на текущия модел на обучение.

Обектът на изследването е до каква степен може да се интегрира имърсив аудиото в обучението по звукови технологии и до какви резултати би довело всичко това.

Методическите подходи в труда се основават на обзор и сравнителен анализ на музикологична и специализирана литература, преглед на събития и тенденции, свързани с пространствения и модерния звук.

Хипотезата гласи, че *ако бъдат създадени необходимите условия за качествено провеждане на обучение, то можем да отчетем подобрене в разбирането и прилагането на имърсив технологиите.*

Първата глава се спира на теоретичните аспекти на проблематиката, разгледани в исторически контекст, започвайки от монофоничния звук, преминавайки през стереофонията, квадрофонията, видовете звукозаписни прийоми и формати, многоканалния звук и цифровизацията. Накрая се стига до дълбочинното изследване на пространствените трансформации на звука, като авторът обстойно и задълбочено изследва новите стандарти на обучение по аудио технологии. Прави се разбор, отнасящ се до аудио, гейминг и кино индустрията, изкуствата и музейните инсталации, стандартите за гръмкост и водещите формати за многоканален звук, в т.ч. Dolby, Auro-3D, MPEG-H и Sony 360 Reality Audio, Ambisonics (B-format), Бинаурално аудио и HRTF (head-related transfer function). В

сравнителен план се разглеждат предимствата на персонализираното бинаурално аудио и значението на имърсив аудиото за потребителите и професионалистите.

Втора глава е подчинена на методическите аспекти на изследването. Налице е критичност по отношение трудовете на чужди автори, свързани с интеграцията на технологиите за имърсив аудио в съществуващите учебни планове, сътрудничеството с индустрията и практиката, както и предизвикателствата в обучението по аудио технологии. Разглежда се междудисциплинарния подход и насърчаването на сътрудничеството между студенти от различни програми, като по този начин се окуражава споделянето на идеи и експертизи. Методическият подход на обучението е представен посредством революционизирането на начина, по който звукът се генерира, смесва и възпроизвежда в различните медии. В детайли са посочени методите за позициониране за озвучителната система, с цел преодоляване на неизбежните акустични (честотни) изменения на сигнала. Описани са видовете филтрации, които настъпват и взаимодействия помежду им в реална среда; дават се препоръки за отчитане на целевата крива на калибрацията и се посочват приемите за изчисление и преодоляване на времезакъсненията на сигнала посредством софтуерни решения съобразно стандартите. В настоящата глава е изведен и терминологичния апарат и поясненията към него, вкл. въвеждане на нови концепции, различни от традиционния и процедурни решения при създаването на имърсив микс.

Трета глава логически произтича от предходната и представлява самото изследване. В нея авторът излага дизайна на самото проучване заедно с начините за оценяване на уменията при работата с имърсив аудио. За целта са включени студенти от специалност „Мултимедийни технологии и тонрежисура“ на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Четвърта глава, като последна, представя резултатите от експерименталната дейност и дава обща оценка-анализ – и двете, свързани с прилагането на методическия модел. Отчитат се нивото на усвоени умения сред студентите, които преминават през предложената обучителна програма.

Заключението и приносите се съсредоточават върху педагогическата практика, която е с пределно високата степен на сложност. Предлага се нов модел за работа по медийни технологии и тонрежисура, който на практика доказва своята ефективност, заради условията, които създава, и по-специално, онези, свързани с развиването на уникално по своята комплексност абстрактно, звуково и пространствено мислене. По този начин работната хипотеза доказва своята правдивост на допустимост. Разработеният методически модел е ефективен инструмент за преодоляване на предизвикателствата, свързани със пределната сложност на материята и за самите студенти.

5. Финални обобщения и оценка

Разгледах в детайли предоставените от Стоян Бозов документи и основния текст. След внимателен прочит на дисертационния труд смятам, че защитата може да се приеме

за напълно успешна. Кандидатът проявява желание за работа и има задълбочени теоретични и практични познания в областта, на която е посветена теоретичната разработка. Едновременно с това колегата притежава доказан изпълнителски и творчески талант, висока мотивация и сериозни амбиции за по-нататъшно развитие.

Дисертацията е издържана в характерния за подобни трудове научен стил. Характеризира се с целенасоченост, експлицитност и е подплатена с богат исторически и фактологичен доказателствен материал. Съжденията са обосновани и прецизни. Съдържанието на труда се възприема без затруднение, подбуждайки засилен интерес у читателя. Отделните глави са подробни и с взискателен поглед върху процесите, с неотклонима цел и логическа нишка помежду им. Пунктуацията е на ниво, а чистотата на изказа е похвална. Цитатите са на точните си места и допълват критичните обобщения. Що се отнася до примерите — те допълват разглежданата проблематика. Снимковият материал на всички страници е на подходящите места и подпомагат разбирането на сложната тематика.

Въз основа на гореописаното, без да имам каквито и да било допълнителни забележки или резерви по отношение на използвания понятиен апарат и компетенциите на автора, както и въз основа на находчивия подход при поднасянето и тълкуването на фактите, и наред с осъществените приноси, **давам своята положителна оценка.**

6. Заключение

Предвид значимостта на разработката, призовавам научното жури да се обедини около присъждането на образователна и научната степен „Доктор“ на асистент Стоян Валентинов Бозов по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по музика).

София
19 ноември 2024 г.

Представил становището:

доц. д-р Веселин Караатанасов,
Ръководител на катедра
„Музика и мултимедийни технологии“,
ФНОИ, СУ „Св. Климент Охридски“